

Sao Lại là Bolero

Huyền Chiêu

Hồi tôi còn đi học, khi tan trường về đôi khi có vài chàng lính đi theo sau lưng. Có một chàng trông cũng hiền lành, nho nhã, đóng quân ở Dục Mỹ. Chàng làm quen với em trai tôi. Mỗi lần xuống phố, chàng nhờ thằng em trao cho tôi một bản nhạc. Và cũng bởi những bản nhạc này mà chàng không còn cơ hội làm quen với tôi. Những bản nhạc chàng tặng đã nói cho tôi biết chàng mê nhạc Bolero! Và chàng không hề biết rằng cô học trò nhỏ rất không thích dòng nhạc này.

Cuộc đời của mỗi người đều có nhiều khúc quanh trong tâm hồn. Những năm đi học, tôi không quan tâm đến lính, đến tâm trạng của những “Kẻ Ở Miền Xa”, của mấy người đàn ông:

*“Quán nửa khuya đèn mờ theo hơi khói
Trút tâm tư vào đêm vắng canh dài” (1).*

Thời gian ấy, tôi say mê đọc Camus, Saint Exupéry, Yukio Mishima, Tagore, Gibran. Chữ nghĩa cuốn tôi vào một thế giới cách biệt, xa rời hiện tình của đất nước. Ngoài nhạc Pháp, tôi chỉ thích nghe Thái Thanh, Lệ Thu mà hai ca sĩ này không hát nhạc Bolero.

Anh Lính ấy bây giờ ở đâu rồi? Có thể anh đã tử trận, có thể anh sống sót như một thương binh, có thể anh đã chết già ở một nơi xa xôi nào đó không phải là Việt Nam. Nhưng tôi biết từng có lúc, anh đã một mình đếm bước trên đường khuya và lầm nhảm hát:

*“Thôi nhắc nhở để mà chi
Quay về xưa làm gì
Giờ hai lối mộng hai hướng đi
Niềm ưu tư tôi đếm
Từng bước trên phố nhỏ đau gót mềm.
Sao rụng nửa đường đêm” (2)*

Cuộc bể dâu 1975 như một trận động đất kinh hoàng đã đưa miền Nam vào cảnh sụp đổ, tan hoang, chia lìa, nghi kỵ. Chúng tôi bị phá sản. Chúng tôi sống như người mộng du. Tất cả người dân miền Nam như sống trong một nhà tù bao la. Những người tù ấy, mỗi năm được mua 4m vải thô để may quần áo, mỗi ngày phải ăn cơm độn bo bo để ra đồng theo tiếng kèn, muốn đi đâu phải có giấy phép. Âm nhạc, sách báo trước 1975 đều bị cấm phổ biến. Chúng tôi chỉ được nghe nhạc, nghe tin tức từ chiếc loa phường. Đầu óc trống rỗng, chúng tôi đã già đi, biến thành những cây khô vô tri và không hề biết chuyện gì đã xảy ra bên ngoài nước Việt.

Một hôm có một xe bán kẹo kéo đậu ở góc phố. Xưa bán thuốc dạo phải “Sơn Đông Mãi Võ”. Nay bán kẹo kéo thì phải hát nhạc Bolero. Từ đó ngọn lửa Bolero bùng phát trở lại. Thật ngạc nhiên khi người dân miền Bắc mấy mươi năm chìm đắm trong Chủ Nghĩa Cộng Sản lại vô cùng say mê những ca khúc viết theo điệu Bolero do các nhạc sĩ miền Nam sáng tác trước 1975! Có phải tiếng lòng chân thật thì dễ ở lại với lòng người? Và có phải vì người ta đã quá chán ngán phải nghe những câu ca là những lời giả trá?

Khi Việt Nam bắt đầu thực hiện nền kinh tế gọi là Thị Trường Định Hướng Xã Hội Chủ Nghĩa, mọi người đều cảm thấy lơ mơ với cái đuôi “Định Hướng”. Kinh tế thì chưa ra sao nhưng thị trường âm nhạc thật nhộn nhịp khi rầm rộ mang về sân khấu, màn hình những Chế Linh, Phương Dung, Giao Linh, Hương Lan, Trường Vũ... bất chấp họ đã trở thành ông nội, bà ngoại, bất chấp cả “Định Hướng Xã Hội Chủ Nghĩa”. Những cánh chim rời xa quê nhà hơn 30 năm đã quay về trên đôi cánh mỗi mết. Nhưng không sao, khán giả vẫn nồng nhiệt chào đón họ, khao khát được nghe lại giọng ca gợi nhớ một thời dĩ vãng trong điệu Bolero pha phách giữa điệu nhạc bập bùng của Nam Mỹ với điệu xàng xê mang tính tự sự đặc trưng của miền sông nước. Và tôi cũng bắt đầu cảm mến cuộc quay về ngoạn mục của dòng nhạc Bolero.

Bolero đã chứng minh rằng nền văn hóa chơn chất có gì nói nấy của miền Nam không chết mà đang trở dậy một cách âm thầm, lặng lẽ. Tìm nghe qua internet những ca khúc của Trúc Phương, tôi tự trách mình trước đây đã bỏ qua giọng ca Thanh Thúy. Thật là một ca sĩ kỳ lạ khi cô có thể hát “Giọt Mưa Thu”, “Đêm Tàn Bến Ngự” một cách chững chạc khi còn rất trẻ rồi bước qua “Phố Buồn” theo điệu Tango nhịp nhàng thanh thoát và tiếng hát của cô cũng là con thuyền chở nổi những ca khúc Bolero trầm uất của Trúc Phương. Không ai

qua được Thái Thanh trong các ca khúc của Phạm Duy nhưng tôi tin rằng Thái Thanh đã phải chịu thua và nhường "Ngày Em Hai Mươi Tuổi" cho Thanh Thúy.

NGÀY EM 20 TUỔI (PHẠM DUY) Thanh Thúy

Dòng nhạc Bolero đã cho tôi sống lại cuộc sống tội nghiệp của một lớp người trẻ hoang mang và cô đơn trong cuộc chiến mà tôi cho là phi lý.

*"Nhiều đêm trong giấc mộng mờ hôi kêu tên em
Kêu chỉ một tên" (3)*

Tôi cũng nhớ đến chàng lính trẻ tặng nhạc Bolero cho tôi năm nào. Hồi đó, chàng khoảng bằng tuổi con trai út của tôi hiện giờ nhưng chàng đã phải sống qua một tuổi trẻ đầy gian truân nghiệt ngã:

*"mây mù che núi cao
Rừng sương che lối vào
Đồng ruộng mênh mông nước
Đêm đêm nằm đường ngăn bước thù
Áo nhà binh thương lính, lính thương quê.*

.....
*Gio Linh khói bom đạn về làm rừng cây thô xanh lá.
Pleime gió mưa mùa.
Tây Ninh nắng nung người mà trận địa thì loang máu tươi." (4)*

Nếu chàng đã chết, xin thấp chàng nén hương lòng, nếu chàng còn sống, mong chàng cứ hãy vui cùng Bolero.

Huyền Chiêu Chieu Luong Lehuyen

- 1-Quán nửa khuya – Tuấn Khanh
2. Hai lối mộng – Trúc Phương
3. Kẻ ở miền xa – Trúc Phương
4. Trên bốn vùng chiến thuật – Trúc Phương